

ANALIZA MEDIJSKOG IZVEŠTAVANJA O PROBLEMU NASILJA PREMA ŽENAMA ZA 2024. GODINU

GRUPA „NOVINARKE PROTIV
NASILJA PREMA ŽENAMA“

no!

Ova analiza je izrađena u okviru projekta „Zaustavimo nasilje – Ostvarimo ravnopravnost“, koji zajednički sprovode agencije UN-a u Srbiji, UNDP, UNFPA, UNICEF i UN Women, u partnerstvu sa Vladom Republike Srbije, uz podršku Vlade Švedske. Projektom se doprinosi stvaranju društva u kome su rodno zasnovana diskriminacija i nasilje neprihvatljivi, prava žena su zaštićena, a žene i muškarci ravnopravno učestvuju i doprinose svim sferama života. Sadržaj analize je odgovornost autorki. Stavovi izneti u ovoj analizi ne odražavaju nužno stavove Ujedinjenih nacija, navedenih agencija UN-a, Vlade Republike Srbije niti Vlade Švedske.

Autorke analize:

Ilijana Berber, Dejana Cvetković, Suzana Duka, Jelena Đukić Pejić, Vanja Đurić, Smiljana Milinkov, Tamara Mutavdžić, Miljana Nešković, Ivana Predić

Urednice analize:

Jovana Gligorijević i Sanja Pavlović

Izdavač: Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Srbiji

Mesto i godina izdanja: Beograd, 2025. godine

Dizajn i prelom: Intrepid Pixel Media

Sadržaj

O grupi „Novinarke protiv nasilja prema ženama“.....	4
ANALIZE MEDIJSKOG IZVEŠTAVANJA O NASILJU PREMA ŽENAMA GRUPE „NOVINARKE PROTIV NASILJA PREMA ŽENAMA“ – KRATKA RETROSPEKTIVA.....	6
Šestogodišnji trendovi u medijskom izveštavanju o nasilju prema ženama.....	8
“Profil” prosečne medijse objave o nasilju prema ženama.....	10
ANALIZA MEDIJSKOG IZVEŠTAVANJA O NASILJU PREMA ŽENAMA U 2024. GODINI	11
Metodologija i uzorak.....	11
REZULTATI ANALIZE ZA 2024. GODINU.....	12
Opšti podaci.....	12
Sagovornice i sagovornici na temu nasilja prema ženama.....	18
Podaci o vrstama nasilja i slučajevima o kojima su mediji izveštavali.....	21
Izveštavanje o nasilju prema ženama i vatrenom oružju.....	24
Medijsko izveštavanje o preživcima/žrtvama, počiniocima i činovima nasilja.....	26
Naslovi i oprema medijskih objava.....	33
Edukativna uloga medija.....	35
Zaključak.....	38

O grupi „Novinarke protiv nasilja prema ženama“

Grupa **Novinarke protiv nasilja** okuplja novinarke, urednice i medijske radnice koje se zalažu za odgovorno, etičko i rodno osetljivo izveštavanje o nasilju prema ženama i femicidu. Osnovana sa idejom da mediji imaju ključnu ulogu u oblikovanju javnog mnjenja i društvenih stavova, Grupa svojim radom doprinosi borbi protiv normalizacije nasilja i senzacionalizma u medijskom izveštavanju o rodno zasnovanom nasilju. Kroz redovne medijske analize, edukaciju i javno reagovanje, članice Grupe ukazuju na štetne medijske prakse, ali i ističu primere dobrog novinarstva koje žene koje su doživele nasilje stavlja u centar pažnje, štiti njihovo dostojanstvo i podstiče društvo na promene.

Novinarke protiv nasilja deluju kroz kolektivni i solidarni rad, rukovodeći se principima etičkog i trauma-informisanog novinarstva. Tokom proteklih godina proizvele su smernice koje novinarima i novinarkama pomažu da profesionalno i saosećajno izveštavaju o nasilju nad ženama. Kroz partnerstvo sa fotografima i fotografkinjama, kao i dizajnerima, novinarke su pripremile i bazu fotografija i ilustracija za etičko vizuelno prikazivanje problema nasilja prema ženama kao besplatan resurs svim medijima. Stvaranjem bezbednog prostora za okupljanje novinarki i razmenu znanja, Grupa je podstakla umrežavanje novinarki i u zemljama regiona.

Duboko me dirnula dinamika koja se razvila u timu istraživačica, a do tad se nisu poznavale. Tu su da motivišu jedna drugu. Što se tiče trendova koje analiza pokazuje, mislim da su uvek, pa i sada, odraz stanja na medijskoj sceni, što potvrđuje tezu da se stanje društva najbolje vidi po tome kako se odnosi prema ženama.

Jedna od urednica analize

Godišnje analize medijskog izveštavanja koje Grupa sprovodi imaju za cilj da pruže uvid u dominantne trendove i prakse u izveštavanju o slučajevima nasilja prema ženama, da pokažu najčešće greške i primere senzacionalizma, ali i da istaknu kvalitetne i profesionalne medijske pristupe ovoj temi. O tome koliko je proces analize naporan, ali i dragocen i za rad na prevenciji nasilja i za jačanje umrežavanja članica Grupe, govore i utisci novinarki koje su radile na ovoj analizi. Na kraju, analiza služi kao osnova za dalje aktivnosti, obuke i javne intervencije Grupe, s ciljem da se unapredi način na koji mediji izveštavaju o ovom grubom kršenju ljudskih prava žena – u interesu onih koje su izložene nasilju, njihovih porodica i celokupnog društva.

Aktivnosti grupe „Novinarke protiv nasilja prema ženama“ podržava Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Srbiji.

Potvrdilo se da je zapravo sve što sam o toj temi znala - zaista tako. Mediji bi trebalo da preuzmu ulogu koja im je prirodno data, da izveštavaju i edukuju, a često je situacija suprotna, što se dokazuje tekstovima i objavama u kojima su prekršeni svi novinarski kodeksi. Radeći analizu, još jednom sam shvatila koliko je duboko partijarhalno društvo u kojem živimo i razumela da je svaki uloženi trud da se građani i građanke informišu, jako važan. To je zapravo - misija.

Jedna od autorki analize

Nakon više od hiljadu pregledanih medijskih objava, glavni utisak mi je da problem rodno zasnovanog nasilja u našim medijima u stvari uopšte nije problem. Dominantni su tekstovi u kojima se žrtva opisuje kao nesrećna žena, iznose jezivi opisi povreda. Vesti o maltretiranju žena ili njihovim ubistvima služe samo i isključivo za popunjavanje prostora i, na žalost, i dalje, za lov na jeftine klikove. Veoma su retki tekstovi koji govore o tom fenomenu, o svim njegovim slojevima, o siromaštvu žena, što je jedan od uzroka trpljenja nasilja, o nekažnjivosti rodno zasnovanog nasilja, institucionalnim propustima ili nedovoljno dobrim mehanizmima prevencije i zaštite.

Jedna od autorki analize

Analize medijskog izveštavanja o nasilju prema ženama grupe „Novinarke protiv nasilja prema ženama“ – kratka retrospektiva

„Kako da tražim pomoć kad su je već osudili novinari i svako ko pročita.“

„Nigde ne piše koga bih mogla da zovem, ili da me brani.“

„...čini da se osećam kao da neko razume kroz šta prolazim.“

„Tekst potvrđuje da je nasilje kažnjivo po zakonu, a ponašanje žrtve ne može biti razlog niti izgovor za nasilje.“

citati preuzeti iz publikacije „Kako vas žene čitaju?“

Analiza koja je pred vama sprovedena je u okviru redovnih aktivnosti grupe „Novinarke protiv nasilja prema ženama“ i predstavlja kontinuiran angažman članica Grupe.

Prilikom prvih diskusija novinarki u okviru Grupe 2017-2018 godine, razmatrale smo potrebu da naš rad ne bude zasnovan samo na utiscima o neetičkom medijskom predstavljanju problema nasilja prema ženama, već na konkretnim podacima koji će preciznije usmeriti naša zalaganja za promene. Stoga je, paralelno sa [Smernicama za medijsko izveštavanje o nasilju prema ženama](#), nastala i metodologija za praćenje medijskog izveštavanja koju, uz određena ažuriranja, sledimo i danas.

Indikatori koje smo postavile, kako za analizu, tako i za Smernice, nastali su na osnovu dubinskih razgovora članica Grupe, našeg iskustva rada na ovoj temi, ali i važnih dokumenata, poput [Kodeksa novinara Srbije](#), publikacije [„Kako vas žene čitaju?“](#) koja nudi uvid u to kako žene koje su preživele nasilje gledaju na medijsko izveštavanje o ovoj temi, kao i principa Dart Centra za novinarstvo i traumu iz Londona.

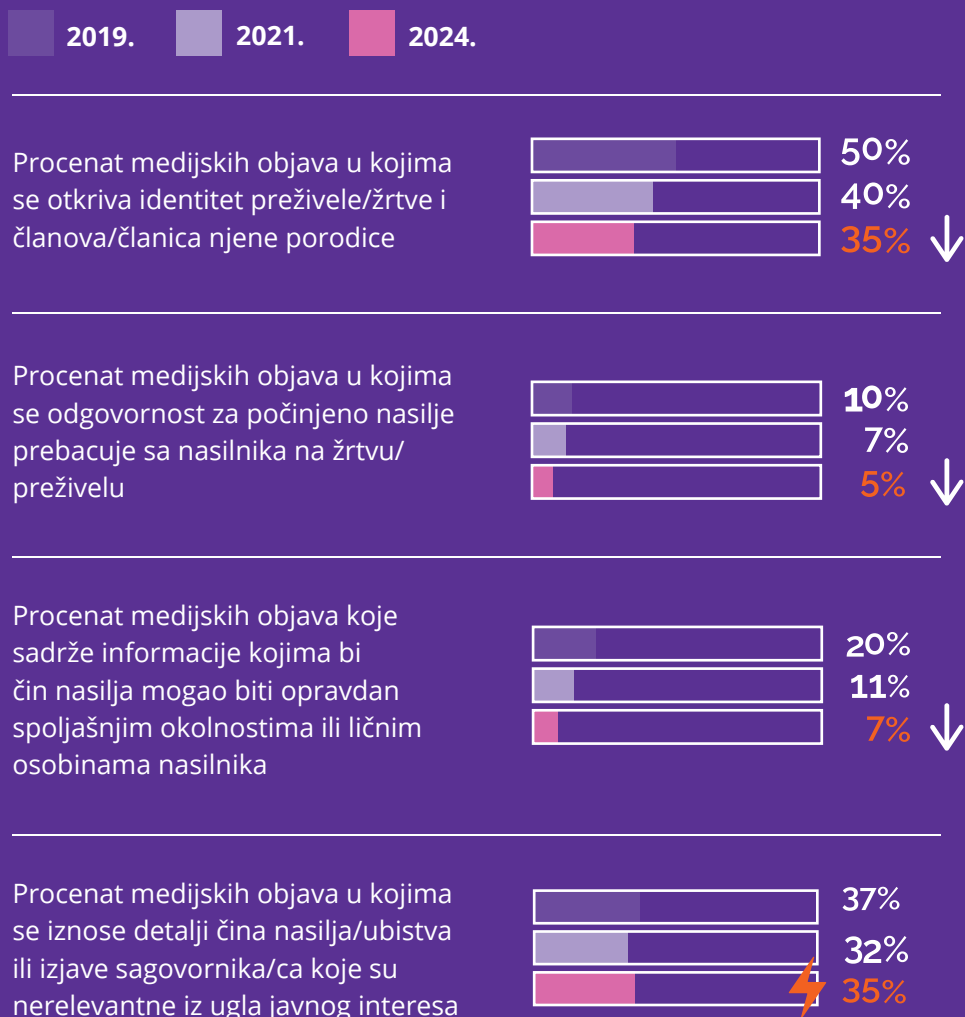
Prva analiza Grupe urađena je za [2019. godinu](#), a već sledeća za [2020. godinu](#). U ovom periodu je nastala i analiza medijskog sadržaja o zloupotrebi vatrenog oružja za muško nasilje prema ženama, [„Portret nasuprot pejzaža“](#), koja je postavila polaznu osnovu za dalji rad Grupe na ovom problemu, sa ciljem da se kroz konkretne aktivnosti i rad sa medijima poveća nivo svesti i smanji rizik zloupotrebe vatrenog oružja za nasilje prema ženama, nasilje u porodici i druge oblike rodno zasnovanog nasilja.

Naredna analiza urađena je za [2021. godinu](#), kada je tema izveštavanja o vatrenom oružju postala sastavni deo istraživačke metodologije. Tada smo već mogle da konstatujemo određene trendove, ali i da vidimo doprinos rada članica Grupe – obuka za medije koje se takođe održavaju kontinuirano u periodu između analiza – s obzirom na to da su određeni neetički sadržaji u medijima znatno smanjeni (za više informacija pogledajte [Tabelu 1](#)).

Od 2021. godine napravljena je pauza u redovnom praćenju medijskih objava. Razlozi zbog kojih smo donele odluku da analizu radimo na trogodišnjem nivou su činjenica da kontinuirano posmatranje u dužem vremenskom razdoblju olakšava uočavanje trendova i promena, kao i ekonomska i vremenska efikasnost, s obzirom na to da se analiza vrši na osnovu svih medijskih sadržaja o nasilju prema ženama objavljenih u svim tipovima medija tokom godine, što zahteva značajne ljudske, vremenske i finansijske resurse.

Šestogodišnji trendovi u medijskom izveštavanju o nasilju prema ženama

U nastavku pogledajte tabelu koja prikazuje ključne podatke koji su praćeni u šestogodišnjem periodu, kroz ukupno analiziranih **37.510** medijskih objava:

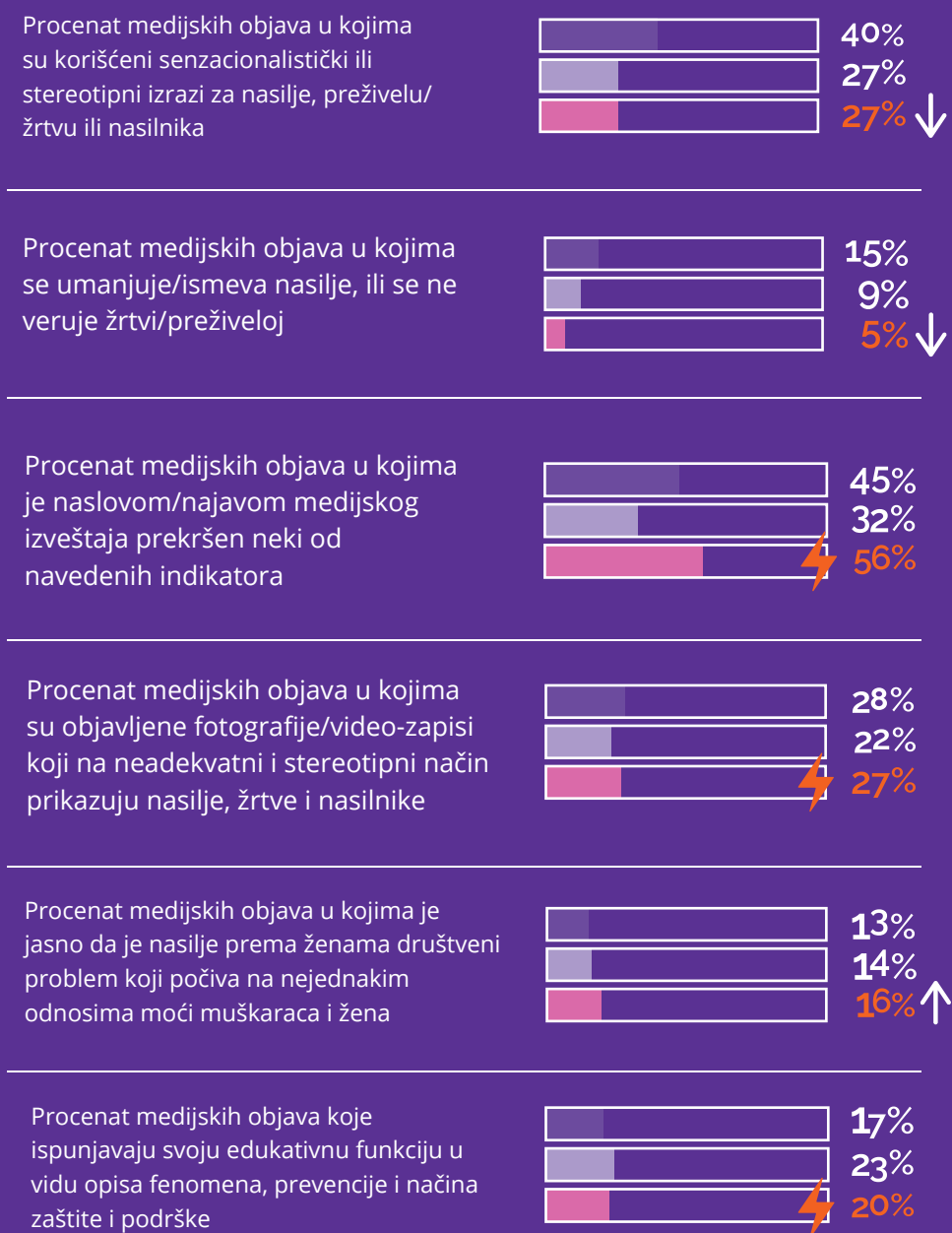

Tabela 1. Šestogodišnji trendovi u medijskom izveštavanju o nasilju prema ženama

„Profil“ prosečne medijske objave o nasilju prema ženama

Na osnovu sumiranih podataka o medijskom izveštavanju o nasilju prema ženama u 2024. godini, može se izvući „profil“ prosečne medijske objave na ovu temu:

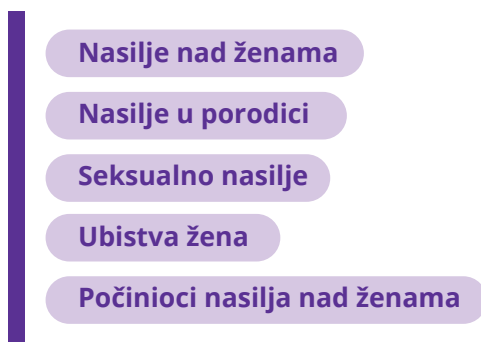
Objava je najčešće plasirana na nekom od medijskih portala i odnosi se na aktuelni slučaj koji se upravo desio u Srbiji. Predstavlja kombinaciju prenetog saopštenja neke od nadležnih institucija i minimalnog originalnog doprinosa novinarke ili novinara. Najčešće ne sadrži izjavu sagovornica/sagovornika, a ako ih ima, to su ili anonimni izvori ili predstavnice/predstavnici nevladinih organizacija koje pružaju pomoć i podršku preživelim. Objava se tiče fizičkog nasilja i/ili femicida. Istorijat nasilja nije vidljiv, dok su institucionalne sankcije često pomenute. Objava sadrži dosta irelevantnih i za javnost nepotrebnih detalja. Naslov je senzacionalistički, uz traumatizujuće ili uznemirujuće fotografije. Nasilje prema ženama nije predstavljeno kao društveni problem koji počiva na istorijski nejednakim odnosima moći između muškaraca i žena, a objava nema edukativnu funkciju.

ANALIZA MEDIJSKOG IZVEŠTAVANJA O NASILJU PREMA ŽENAMA U 2024. GODINI

Metodologija i uzorak

Analiza medijskog izveštavanja o nasilju prema ženama za period **od 1. januara do 31. decembra 2024.** godine obuhvatila je sve objave iz elektronskih i štampanih medija, kao i sa internet portala. Za građu je korišćen redovan press clipping agencija Ninamedia i Ebart pod sledećim ključnim rečima:

Istraživačice su iz press clippinga na osnovu ovih ključnih reči analizirale samo one sadržaje koji se odnose na fenomen *rodno zasnovanog muškog nasilja prema ženama*. Pod fenomenom rodno zasnovanog muškog nasilja prema ženama podrazumevamo sve oblike nasilja prema ženama od strane muškaraca, koji su počinjeni zbog pola žrtve, odnosno zbog toga što su žene. Odnos počinioca i preživela/žrtve može biti različit – partnerski odnos (uključujući bračni i vanbračni (trenutni odnos ili odnos koji se završio), u istom domaćinstvu ili odvojeno), porodični odnos (npr. otac-ćerka, sin-majka, zet-tašta...). Odnos je mogao biti i vrlo površan (na nivou poznanstva) ili čak nije morao postojati (npr. u situacijama proganjanja od strane nepoznatog muškarca). Stoga, iako je press clipping, primera radi, nudio i sadržaj koji porodično nasilje posmatra šire (npr. porodično nasilje oca nad sinom), takav sadržaj nije obuhvaćen analizom sem u slučaju da je počinitelj muškog, a preživela/žrtva ženskog pola.

Metodologija i posmatrani obrasci suštinski se nisu menjali u odnosu na analize iz prethodnih perioda, upravo u cilju lakšeg kontinuiranog praćenja. Ipak, ova analiza nudi i neke dodatne uvide koje prethodne nisu sadržale: prvi put smo beležile informacije koje se odnose na lokaciju konkretnog događaja o kome se izveštava

(da li je reč o slučaju iz Srbije ili inostranstva), da li je slučaj o kome se izveštava aktuelan ili stariji, da li je plasirani sadržaj originalni novinarski rad ili prenošenje saopštenja određenih institucija, kao i ko su sagovornice i sagovornici kojima mediji omogućavaju vidljivost i uticaj na oblikovanje narativa o ovom društvenom problemu.

Napomena za korišćenu terminologiju: termin „preživela“ uključuje žene koje su bile izložene nasilju, termin „žrtva“ uključuje žene koje su ubijene. Iskustvo ekspertkinja koje rade direktno sa osobama u situaciji nasilja pokazuje da termin „žrtva“ izaziva negativne emocije i odbijanje osobe da bude žrtva, a da je termin „preživela“ osnažujući.

REZULTATI ANALIZE ZA 2024. GODINU

Opšti podaci – retko izveštavanje bez konkretnog povoda

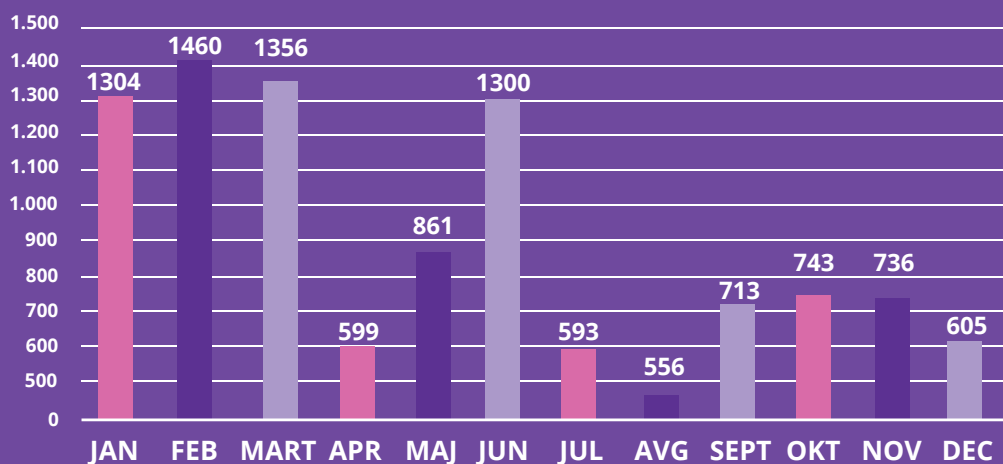
U posmatranom periodu analizirano je ukupno **10.826** medijskih objava na temu nasilja prema ženama,

što u proseku iznosi **902** objave mesečno.

Analiza po mesecima pokazuje da je početak godine obeležilo veće prisustvo ove teme u javnosti, te je time prekinut trend iz prethodnih godina kada se o ovom problemu najviše izveštavalo u maju (prilikom obeležavanja 18. maja - Nacionalnog dana sećanja na žene žrtve nasilja) i krajem godine (kada se obeležava kampanja „16 dana aktivizma protiv nasilja prema ženama“).

Grafikon 1

Broj objava po mesecima

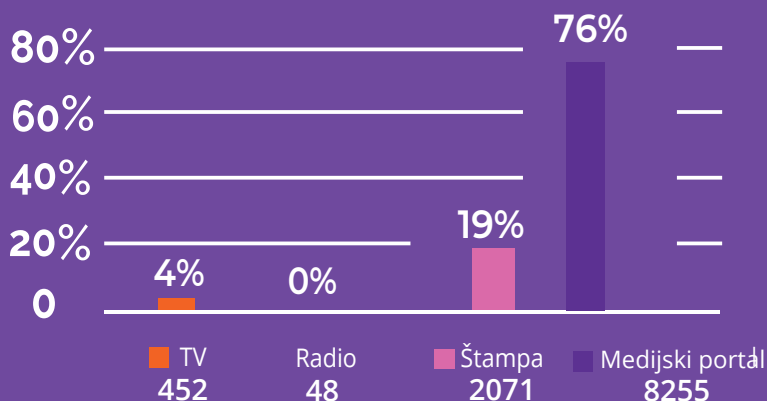
UKUPNO 10.826

Kao i prethodnih godina, **tema nasilja prema ženama ubedljivo je najprisutnija na medijskim portalima koji su objavili 76% ukupnog broja objava.**

Slede štampani mediji koji pokrivaju oko petinu objavljenog sadržaja, dok TV i radio stanice zajedno pokrivaju manje od 5% objava.

Grafikon 2

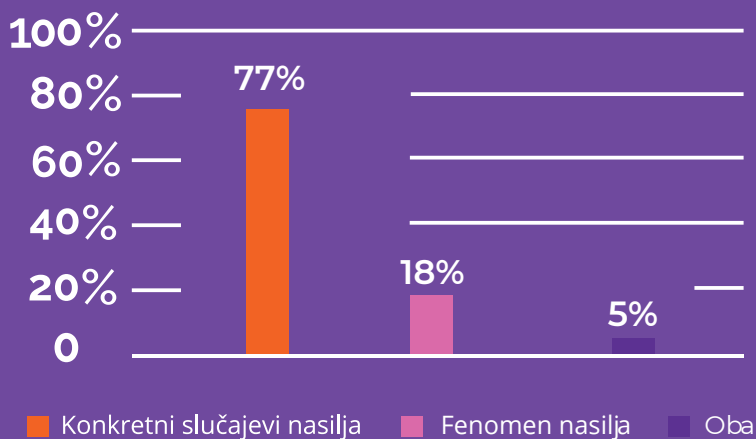
Tip medija

Medijski portali su tip medija koji se zasniva na brzini i učestalosti objavljivanja sadržaja koji je najčešće informativnog karaktera. Stoga je prethodno naveden nalaz potrebno sagledati skupa sa narednih nekoliko podataka koji nude informacije o aktuelnosti i konkretnom sadržaju kome mediji posvećuju pažnju, geografskoj pokrivenosti i načinu nastanka objave.

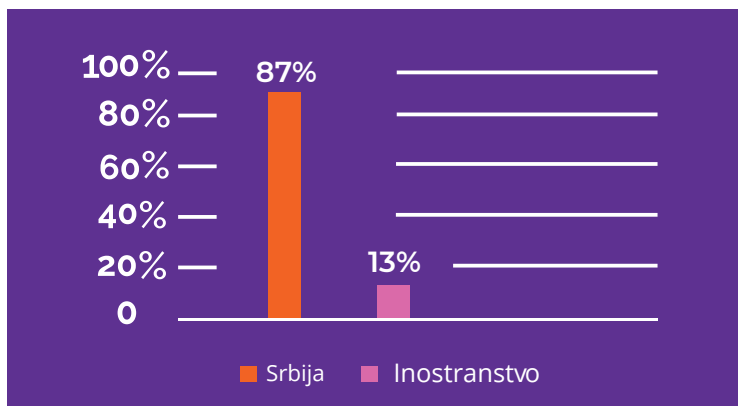
Grafikon 3

O čemu mediji izveštavaju?

Grafikon 4

Na koju lokaciju se odnosi objavljeni medijski sadržaj (kada je reč o izveštavanju o konkretnim slučajevima)?

Činjenica da se čak tri četvrtine medijskih objava ticalo konkretnih slučajeva nasilja prema ženama jasno pokazuje da mediji retko posvećuju prostor ovom problemu kada ne postoji neposredan povod. Na to utiču uređivačka politika i često nedovoljan nivo znanja novinarki i novinara da ovu temu prikažu iz šireg, fenomenološkog aspekta.

Najveći prostor za unapređenje vidljiv je kroz podatak da je samo 5% objava iskoristilo konkretan slučaj nasilja kao povod da pruži javnosti širu sliku problema, da izvesti o statistici, ponudi stručne razgovore o prepoznavanju nasilja, ukaže na usluge podrške i zaštite i slično. Nalazi pokazuju da su brojni slučajevi nasilja o kojima su mediji izveštavali i za koje je jasno postojala zainteresovanost javnosti mogli da budu 'pokriće' za razgovor o prevenciji i zaštiti preživelih, ali je taj potencijal u najvećoj meri ostao neiskorišćen.

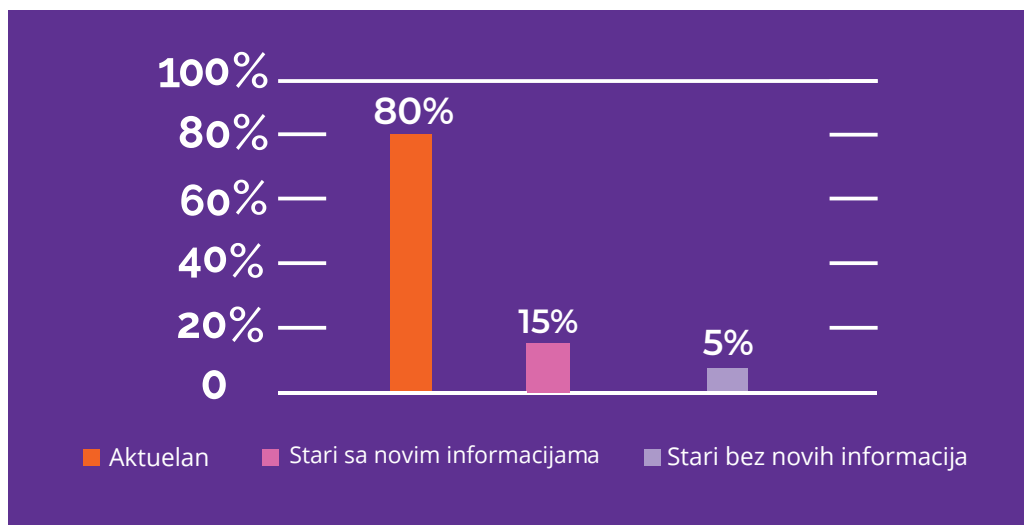
Najveći broj medijskih sadržaja koji su se ticali konkretnih slučajeva odnosio se na nasilje prema ženama koje se desilo u Srbiji, čak **87%**.

Kada je reč o izveštavanju o slučajevima iz inostranstva, najviše pažnje privukla je priča iz Francuske o Žizel Peliko, žrtvi dugogodišnjeg seksualnog zlostavljanja više desetina muškaraca, koje je organizovao njen suprug nakon što bi je drogirao.

Pored ovog slučaja, mediji su izveštavali o ljudima iz Srbije u dijaspori, bilo da su nasilnici ili žrtve srpskog porekla.

Grafikon 5

Aktuelnost medijskih objava koje se tiču konkretnih slučajeva

Pitanjem o **aktuelnosti slučaja** o kojima mediji izveštavaju namera nam je bila da istražimo koliko često se mediji vraćaju na starije slučajeve i da li to čine sa namerom da pruže nove podatke (npr. završetak suđenja počinocu, informacija o tome da preživela danas živi novi život i slično). Podaci pokazuju da su aktuelni slučajevi ipak u jasno izraženom fokusu medija (80% objava se ticalo aktuelnih situacija nasilja koji su se desili tokom posmatrane godine), dok se u manjem broju objava vraćaju na stare slučajeve. Kada to čine, češći povod predstavlja pružanje novih informacija. Ipak, ima situacija kada se mediji okreću starim slučajevima, najčešće masovnim ubistvima i slučajevima koji su privukli veliku pažnju javnosti, na njihovu godišnjicu – u tim situacijama najčešće nema jasnog povoda, sem da se ponove senzacionalističke informacije o „zločinu koji se pamti“, „hororu“ i „nezapamćenoj porodičnoj tragediji“.

Grafikon 6

Način nastanka medijskog sadržaja

Kada je reč o **načinu nastanka medijskog sadržaja**, u gotovo dve trećine objava reč je o sadržaju koji je nastao kao originalni tekst novinarke ili novinara, a u petini objava reč je o kombinaciji saopštenja za javnost i autorskog doprinosa novinarke/novinar. U ostalim situacijama medijsku objavu čine isključivo sadržaji saopštenja za javnost - najčešće su to saopštenja Ministarstva unutrašnjih poslova i pravosudnih organa, dok su saopštenja političkih stranaka i nevladinih organizacija prisutna u po 1% objava. Iako su analizom bila vidljiva i saopštenja međunarodnih organizacija (poput Ujedinjenih nacija) i nezavisnih institucija (Poverenice za zaštitu ravnopravnosti i Zaštitnika građana), njih nije bilo u statistički značajnoj meri kako bi bili prikazani u tabeli.

Sagovornice i sagovornici na temu nasilja prema ženama

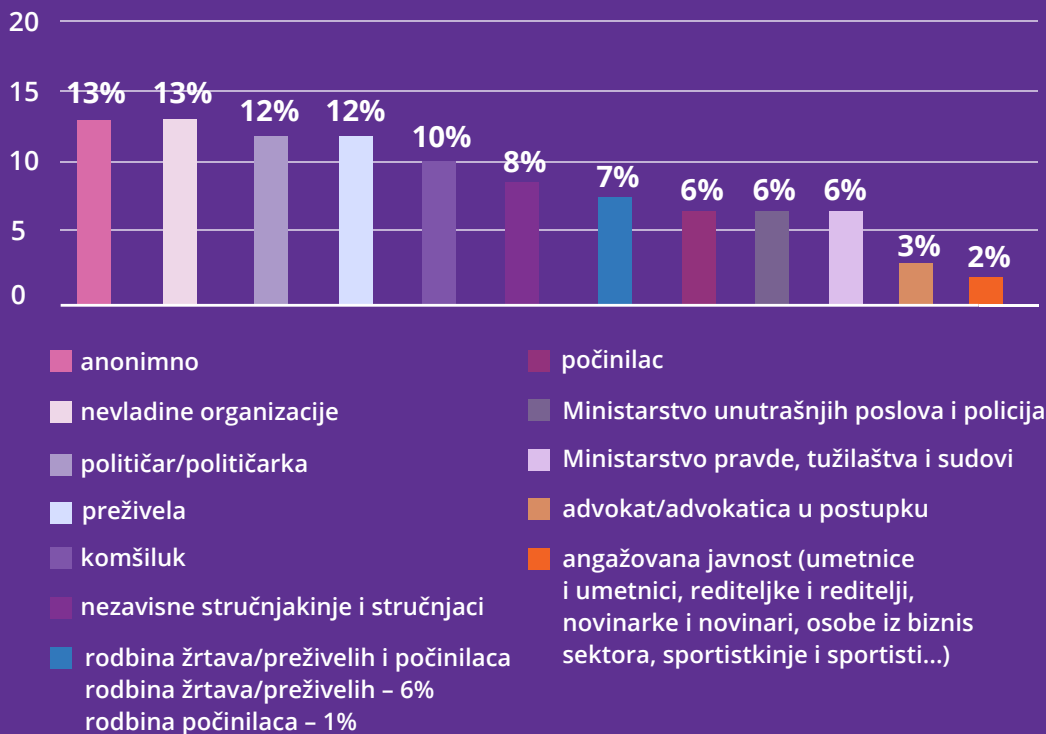
„kako tvrdi naš anonimni, ali dobro obavešten izvor...”

U ovogodišnjoj analizi smo odlučile da ispitamo i ko su najčešće sagovornice i sagovornici kada je reč o nasilju prema ženama, odnosno ko su najčešći izvori informacija na ovu temu koji, posledično, oblikuju i narativ o istoj.

U većini objava (60%), nije bilo izjava sagovornica i sagovornika. Međutim, tamo gde su mediji prenosili izjave, uočava se velika raznolikost izvora.

Grafikon 7

Sagovornice i sagovornici

Krajnje zabrinjavajući podatak je da su na vrhu ove liste anonimni, nepotpisani izvori (13%). Anonimni izvori, kako pokazuje naša analiza, mogu biti grupisani u dve kategorije: oni za koje se navodi da dolaze iz institucija i oni za koje se navodi da dolaze iz okruženja preživelih/žrtava i/ili počinitelaca. Mediji su dužni da poštuju zahtev izvora za anonimnošću, navodi Kodeks novinara i novinarki Srbije u poglavlju VIII. Međutim, smernica koja se odnosi na tu odredbu preciznije definiše: „neimenovani izvori koriste se isključivo ako nema drugog načina da se dođe do podataka ili informacija od izuzetnog javnog značaja“. Upotreba anonimnih izvora izaziva sumnju da je reč o izmišljenim izjavama i informacijama, a jedna od prvih lekcija novinarstva je da se anonimni izvori ne koriste jer nemaju kredibilitet. Detaljnim uvidom u medijske sadržaje, ova analiza medijskih objava o nasilju prema ženama pokazala je da **ne postoji opravdanje za ovako visok procenat sadržaja koji se služe isključivo anonimnim izvorima**, posebno jer u najvećem broju slučajeva nije reč o istraživačkim i/ili analitičkim tekstovima, već se sadržaj odnosi na konkretne slučajeve nasilja i informacije koje, najčešće, pružaju detalje irelevantne za javni interes.

Stoga, ovako visok procenat nepotpisanih izvora utiče na nizak nivo poverenja publike u izrečeno, jer ne postoji odgovornost za javnu reč, što opravdano vodi u sumnju na dezinformacije. Istovremeno, anonimni izvori utiču na trivijalizaciju samog problema i njegovo smeštanje u okvire „rekla-kazala“, umesto u okvir imenovanja društvenog problema za koji postoje načini prevencije uz stručan, osetljiv i dosledan pristup. Posledično, ovo sve može voditi ka smanjenju motivacije preživelih da progovore i prijave svoja iskustva, plašeći se banalizacije, neverovanja, ismevanja i nedostojnog razgovora o traumi nasilja.

Primeri anonimnih izvora u medijima u 2024.

„anonimni izvor iz istrage“,
„izvor upućen u istragu“,
„sagovornik blizak istrazi“,
„izvor iz policije“,
„naš izvor iz tužilaštva“
„meštanka sela“,
„radnik mesne zajednice“,
„poznani bračnog para“,
„frizerka žrtve“,
„dalja rođaka“,
„supruga od sestrice žrtve“,
„sagovornik koji je poznavao ubijenu“,
„očevidac događaja“

Odmah uz anonimne izvore, najčešće sagovornice i sagovornici na temu nasilja prema ženama su **nevladine organizacije koje pružaju pomoć i podršku preživelim (takođe 13%)**.

Kada je reč o glasovima preživelih, one su vidljive u 12% medijskih objava. Međutim, analiza pokazuje da one nisu uvek imale kontrolu nad narativom koji se plasira – ponekad su njihove reči preuzimane sa društvenih mreža, sa suđenja, a u nekim situacijama i iz institucija („izjava žrtve policiji“). I ovo je faktor koji znatno utiče na motivaciju preživelih da se obrate, kako institucijama (plašeći se da će se njihovi iskazi naći u javnosti), tako i medijima koji bi mogli na senzitivisan način da obrade priču i time utiču i na senzibilizaciju društva. Sam čin nasilja predstavlja čin uspostavlja moći i kontrole nad žrtvom, stoga ponovno oduzimanje kontrole preživelim nad sopstvenom pričom o preživljenom iskustvu znatno usporava njihov proces oporavka.

Reči počinilaca vidljive su u duplo manjem procentu (6%), ali su takođe prisutne. U poređenju sa ostalim sagovornicama i sagovornicima, **značajan procenat medijskih objava prenosi i izjave političarki i političara (12%)**. Važno je napomenuti da su u ovoj kategoriji obuhvaćene sve osobe iz vlasti i opozicije, dok su jedino predstavnice i predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), Ministarstva pravde (MP) i Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja evidentirani kao odvojene kategorije, s obzirom na direktne nadležnosti u zaštiti i podršci za preživjele. Za razliku od MUP-a i MP-a, izjave iz Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja nisu bile prisutne u statistički značajnoj meri. Tokom 2024. godine, u okviru kategorije „Političarke i političari“ posebno se isticala ministarka bez portfelja zadužena za oblast rodne ravnopravnosti, sprečavanja nasilja nad ženama i ekonomskog i političkog osnaživanja žena.

Značajan procenat (10%) takođe čine izjave osoba iz komšiluka (uključujući imenovane poznanike, prolaznike, očevce, svedoke).

Kada je reč o nezavisnim stručnjakinjama i stručnjacima, njihove su izjave prisutne u 8% objava. Važno je naglasiti da ova kategorija ne obuhvata nužno osobe sa kredibilitetom i stručnim znanjem o temi, te ovaj nalaz treba čitati u širem ključu. Ova kategorija obuhvata psihološkinje i psihologe, socijalne radnice i radnike, advokatice i advokate, poverenice za ravnopravnost pri fakultetima, kao i različite kriminologe, privatne detektive, novinarke i novinare koji prate određeni slučaj. Stoga, izjave koje dolaze iz ovih profesija treba posmatrati s rezervom jer ne podrazumevaju uvek odgovarajući nivo razumevanja problema nasilja prema ženama. U pojedinim slučajevima zabeležene su i izjave koje su sadržale otvorene predrasude ili umanjivanje problema, kao i omalovažavanje konkretnih žrtava.

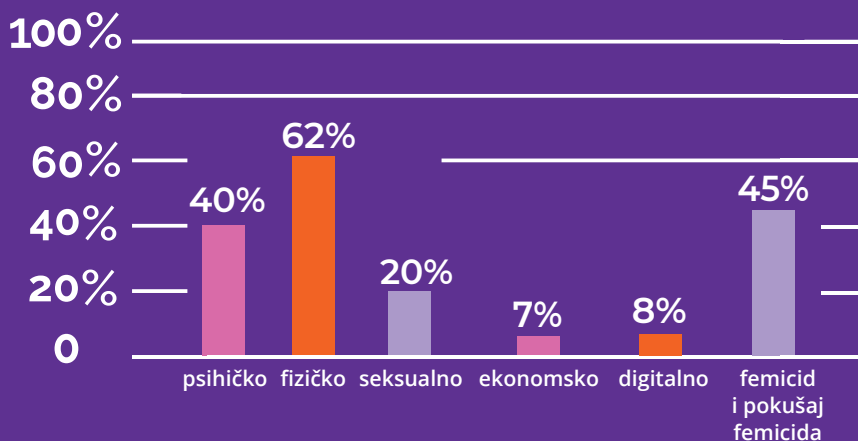
Podaci o vrstama nasilja i slučajevima o kojima su mediji izveštavali

„Muškarci žrtve najčešće ubijali nožem, vatrenim oružjem, gušenjem, ali i BUŠILICOM!“

I ove godine smo pratile o kojoj vrsti nasilja mediji najčešće izveštavaju. Kao i prethodne, i ova analiza je pokazala da je **u medijima najvidljivije fizičko nasilje** (u dve trećine objava), a **gotovo svaka druga objava ticala se femicida ili pokušaja femicida**. Petina medijskog sadržaja govorila je o seksualnom nasilju, a manje od 10% se ticalo digitalnog i ekonomskog nasilja – što ostavlja značajan prostor za unapređenje i podizanje svesti i znanja javnosti i o ovim formama nasilja prema ženama.

Grafikon 8

Vrste nasilja o kojima su mediji izveštavali

Jedno od najizraženijih zapažanja naših istraživačica jeste da u značajnoj većini medijskih sadržaja nije eksplicitno navedeno o kojoj vrsti nasilja je reč, pa su podaci iz gornje tabele dobijeni tumačenjem (često suvišnih) detalja koji su navedeni u medijskom sadržaju.

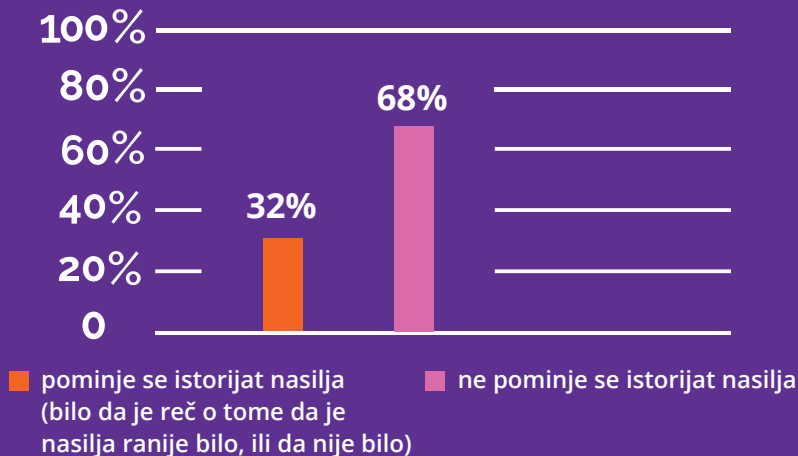
Posebno zabrinjava činjenica da je ekonomsko nasilje i dalje mahom neprepoznato i retko eksplicitno pomenuto, čak i kada je reč o sadržajima koji se bave fenomenom nasilja prema ženama. Ovakav trend ima negativne posledice po javnost, imajući u vidu edukativnu ulogu medija, jer upravo kroz njih žrtve mogu da prepoznaju da se nalaze u situaciji ekonomskog nasilja.

Informacije koje publika dobija iz sadržaja o fizičkom nasilju najčešće se odnose na privođenje ili hapšenje nasilnika, te način na koji je fizički povredio ženu. I dalje su prisutni i drugi uznemirujući detalji: tačna dužina sečiva već u naslovu, deo tela koji je povređen, detaljni opisi zdravstvenih posledica po žrtvu...

Kada je reč o femicidima, sadržaji na ovu temu su i dalje najčešće medijski obrađivani kao bilo koji drugi oblik kriminala, a ne kao najekstremnija posledica šireg društvenog i rodno zasnovanog problema.

Grafikon 9

Informacije o istorijatu nasilja kada je reč o izveštavanju o konkretnim slučajevima

Istorijat prethodnog nasilja se pominje u nešto više od trećine sadržaja. Važno je, međutim, uzeti u obzir nekoliko otežavajućih okolnosti. Ako ranije prijave nasilja nisu rezultirale izricanjem mera ili krivičnih sankcija, te informacije podležu Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti i zato nisu dostupne javnosti.

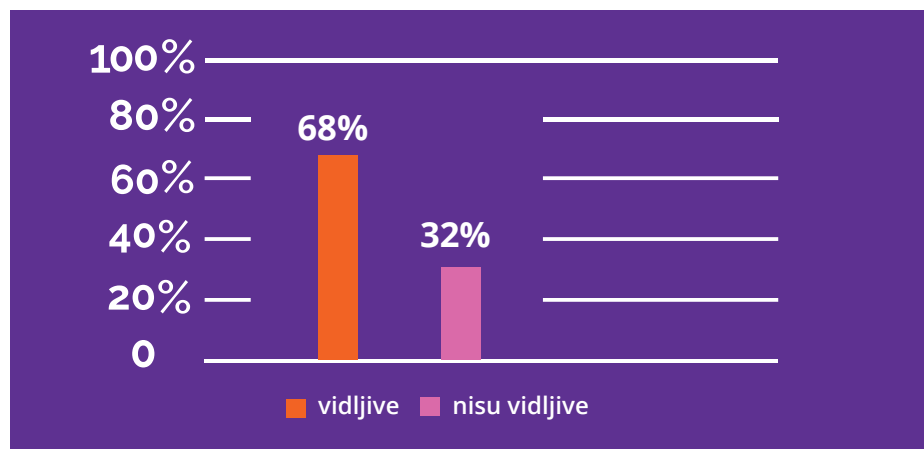
Suprotno tome, podaci o ranije donetim presudama za krivična dela su javni (presude se donose „u ime naroda“), ali se u praksi uglavnom pojavljuju tek u izveštavanju o slučajevima femicida. Ni tada mediji najčešće ne idu dalje u istraživanje odgovornosti institucija, što je delom posledica društveno-političkog okvira u kome su institucije relativno zatvorene za komunikaciju sa medijima.

NAPOMENA: Za novinarke i novinare prilikom izveštavanja o femicidu je važno i sledeće: čak i kada dobiju podatak od izvora da ranije nije bilo ni nasilja, ni prijava nasilja, pod tim se najčešće podrazumeva da nije bilo fizičkog nasilja. Ipak, fizičko nasilje nije u prva tri faktora rizika od femicida.

Ključni rizici su: ljubomora/kontrola, odluka žene da napusti nasilnika i činjenica da nasilnik poseduje oružje (najčešće vatreno). Dakle, važno je da mediji razumeju i o tome edukuju i javnost da femicid ne nastaje nužno kao kulminacija dugotrajnog fizičkog nasilja – on može da se dogodi i bez prethodnog fizičkog nasilja. Sasvim je moguće da femicidu zapravo uopšte nije prethodilo fizičko nasilje. Ovi uvidi pokazuju koliko je značajno o nasilju prema ženama pisati kao o fenomenu, a ne samo kroz pojedinačne slučajeve.

Grafikon 10

Informacije o institucionalnim sankcijama

Čak 68% medijskih objava sadrži informacije o institucionalnim sankcijama.

Reč je najčešće o ranije izricanim merama zabrane kontakta i prilaska ili udaljenja nasilnika iz doma žrtve. Problem, međutim, predstavlja sam izvor ovih informacija - u velikom broju slučajeva to su rodbina, prijatelji, pa čak i sama preživela. Krivične sankcije, odnosno izrečene sudske presude zastupljene su u medijskim sadržajima, uglavnom kroz saopštenja tužilaštava ili (ređe) sudova, kada do izricanja presude dođe. I ovde je vidljiva sklonosti medija da izveste samo o pojedinačnom slučaju, najčešće kroz prenošenje saopštenja, umesto da pruže širi kontekst i iskoriste povod za izveštavanje o fenomenu.

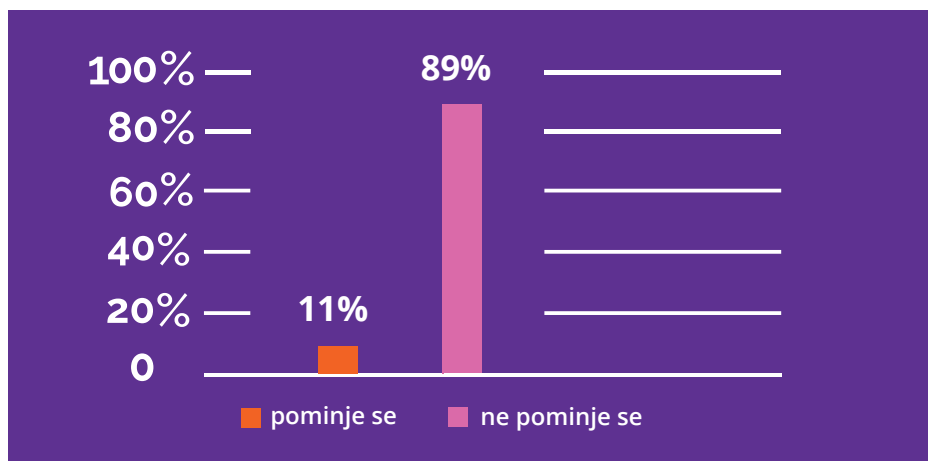
Ovi nalazi pokazuju da jedan važan segment nasilja prema ženama i dalje ostaje nedovoljno osvetljen – institucionalni odgovor. Nedostaju analize i uvidi u to kako praksa policije, sudova, tužilaštava i centara za socijalni rad izgleda u stvarnosti.

Izveštavanje o nasilju prema ženama i vatrenom oružju

„krenuo za njom i ispalio tri metka iz pištolja“

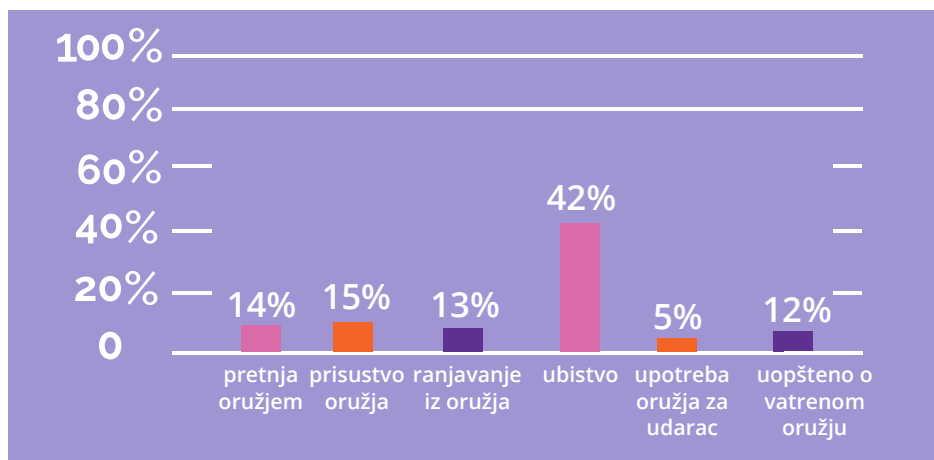
Grafikon 11

Pominjanje vatrenog oružja

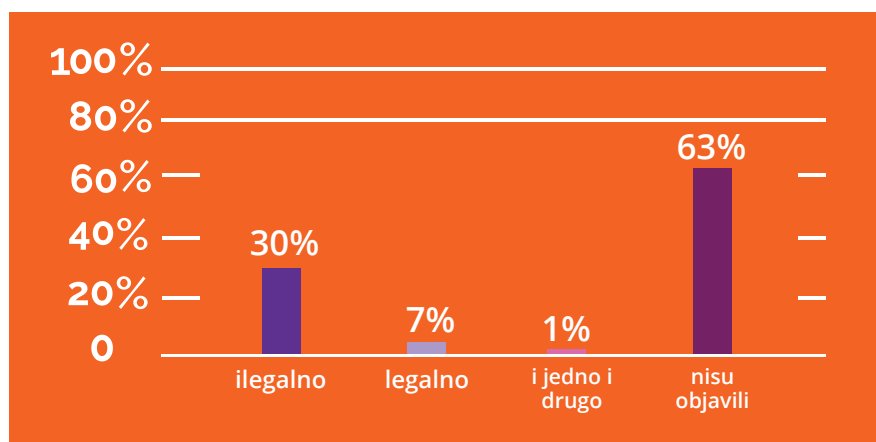
Grafikon 12

Informacije o načinu upotrebe vatrenog oružja

Grafikon 13

Informacije o načinu posedovanja oružja

Podsticaj medija da izveštavaju o nasilju prema ženama i vatrenom oružju gotovo isključivo dolazi iz potrebe da pokriju konkretne događaje, a ne iz namere da se tema dublje istraži i predstavi. To predstavlja još jedan negativan trend u medijskom izveštavanju o ovom fenomenu, s obzirom na to mediji mogu imati važnu ulogu u preveniranju zloupotrebe vatrenog oružja, ali i upozoravanju žrtava o opasnostima.

Ipak, pozitivan trend je to što se u medijima posvećuje pažnja različitim načinima zloupotrebe vatrenog oružja. **Osim kao sredstvo izvršenja ubistva ili nanošenja povreda, važno je ukazivati i na to da ono često služi i za zastrašivanje i vid psihičkog nasilja (kroz samo prisustvo, pretnju, i sl.), a može da bude upotrebjeno i kao hladno oružje.**

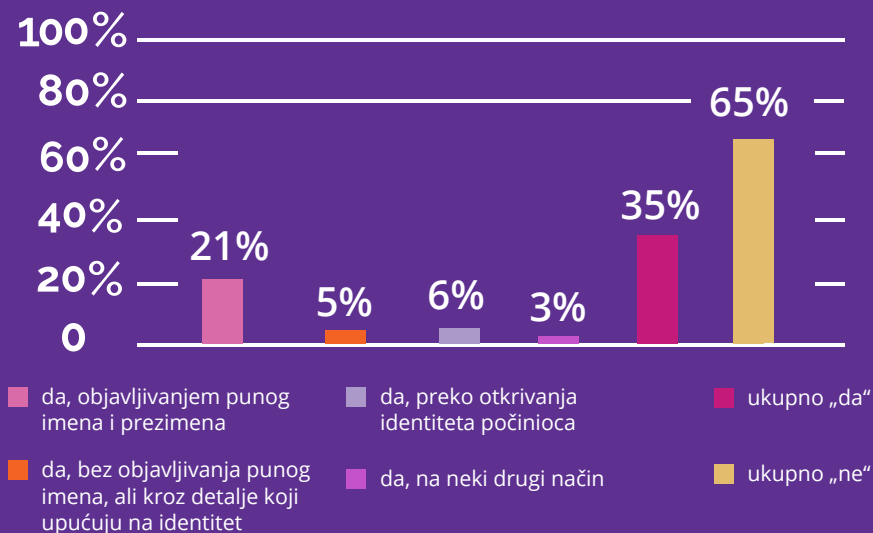
Informacija o legalnom statusu oružja svakako je od javnog interesa, ali se novinarke i novinari suočavaju sa određenim izazovima kada su ovi podaci u pitanju. U 63% analiziranih medijskih sadržaja ovaj podatak nije naveden. Kada se pojavljuje, ilegalno oružje se pominje u 30% sadržaja, u 7% legalno, dok je u svega 1% objava navedeno i jedno i drugo. Najčešći izvor informacija o vatrenom oružju za medije su saopštenja policije i tužilaštva, ali ona često ne sadrže ove informacije, a novinarke i novinari ne iniciraju potrebu da se to promeni.

Medijsko izveštavanje o preživelim/žrtvama i počiniocima nasilja

„isplivali stravični detalji“

Grafikon 14

Otkrivanje identiteta preživele/žrtve prilikom izveštavanja o konkretnim slučajevima

Grupa „Novinarke protiv nasilja prema ženama“ od osnivanja edukuje medije i javnost o tome da otkrivanje identiteta ne podrazumeva samo objavljivanje imena i prezimena žrtve ili počinioca. Identitet se može otkriti i na druge načine – kroz fotografije, inicijale, podatke o mestu stanovanja, radnom mestu, ili kroz opis okolnosti koje osobu čine prepoznatljivom. Zato su analizirani i načini otkrivanja. Identitet žrtava, odnosno preživelih, otkriven je u 35% medijskih sadržaja, i to na četiri različita načina:

1. Puno ime i prezime (21%)

– najčešći i najočigledniji način otkrivanja identiteta. U ovaj procenat uključeni su i slučajevi u kojima su same preživеле, svesno i informisano, odlučile da obelodane svoj identitet (poput glumice Milene Radulović).

2. Otkrivanje identiteta žrtve putem objavljivanja identiteta počinioca (6%).

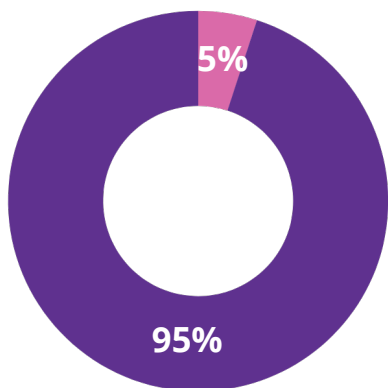
Ovaj način otkrivanja identiteta često izaziva zabunu u javnosti, posebno među onima koji zagovaraju javno sramoćenje počinilaca. Ipak, ovo je opasno i povređujuće za žrtvu, pošto je često u bliskom, bračnom ili porodičnom odnosu sa počiniocem. Stoga bi novinari i novinarke trebalo da obrate posebnu pažnju na ovo.

3. Kroz objavljivanje različitih detalja (5%).

Ovde je reč o detaljima poput navođenja naziva naselja, sela ili zaseoka gde se nasilje dogodilo, a u pojedinim medijskim sadržajima pojavljuju se i adrese. Analize i istraživanja koje je Grupa ranije sprovodila, kao i brojna istraživanja organizacija civilnog društva, pokazuju da se između 80 i 90% slučajeva nasilja (pogotovo sa smrtnim ishodom) dogodi u domu žene. Samim tim, otkrivanje tačne mikrolokacije događaja jeste otkrivanje identiteta žrtve. I ovde je potrebna posebna novinarska pažnja, jer nema šablona po kom se može izveštavati. Na primer, ako se nasilje dogodi u većem mestu, čiji je naziv naveden, nema rizika od otkrivanja identiteta. Međutim, istraživačice su u analizi neretko nailazile na sadržaje u kojima je naveden zaseok od svega nekoliko kuća, kao i starost žrtve i počinioca. Uz inicijale, potpuno je jasno da je identitet otkriven. Ovi podaci se često nalaze već u samim izvorima: saopštenjima policije i tužilaštava, pa je preporuka medijima da ih ne prenose nekritički i bez novinarske/uredničke obrade.

Grafikon 15

Prebacivanje odgovornosti za nasilje sa nasilnika na žrtvu/preživela

■ prisutno ■ nije prisutno

Prebacivanje odgovornosti za počinjeno nasilje sa nasilnika na žrtvu/preživela prisutno je u 5% medijskih sadržaja i to je najniži procenat otkako Grupa prati ovaj indikator, što pokazuje trend smanjenja ove medijske prakse. Ranije analize pokazuju 10% ovakvih objava 2019. i 7% objava 2021. godine. Ipak, u medijskim sadržajima iz 2024. godine ova pojava je i dalje prisutna najčešće kroz pokušaj da se nasilje prema ženi objasni ili opravda nekim njenim postupkom.

Kvantitativna analiza ne može u potpunosti da prikaže ono što je jasno vidljivo iz opšteg tona ovakvih sadržaja: ne radi se samo o opisu sleda događaja, već je uočljiv i prizvuk osude žrtve ili preživela.

Primeri prebacivanja odgovornosti sa nasilnika na žrtvu/preživela u 2024.

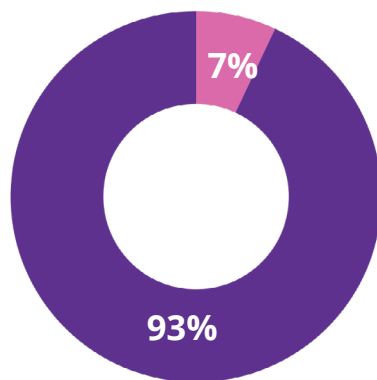
- „odbila da otpeva pesmu“
- „nije ništa spremila za večeru“
- „saznao da je u prošlosti bila prostitutka“
- „do svađe došlo zbog njenog crteža“
- „odbila da se nađu i porazgovaraju“
- „bio je besan zbog njene odluke“
- „Snimljena sama u jednom ekskluzivnom klubu, imala je crnu haljinu i puštenu kosu. Kasnije te večeri je prijavila nasilje.“

Pravdanje čina nasilja spoljnim okolnostima ili ličnim osobinama nasilnika

se takođe ređe nalazi u medijskim izveštajima o nasilju prema ženama od kada Grupa prati i analizira ove sadržaje. Dok je 2019. godine ovaj obrazac bio prisutan u **20% medijskih objava**, u 2024. godini beleži se u **7% objava**. Ipak, i dalje je prisutno, i to najčešće kroz iznošenje detalja o tome da je nasilnik bio pod dejstvom alkohola ili narkotika, imao dijagnozu mentalne bolesti, kao i kroz frazu “nije mogao da se pomiri sa tim što ga je ostavila”.

Grafikon 16

Pravdanje nasilnika

■ prisutno ■ nije prisutno

NAPOMENA: Važno je ponoviti nekoliko činjenica kojih novinarke i novinari moraju da budu svesni. Pre svega, alkohol i narkotici nisu uzrok nasilnom ponašanju jer nisu svi ljudi pod dejstvom ovih supstanci nasilni. Isto važi i za ljude sa psihičkim tegobama, pri čemu dodatni problem predstavlja to što se ovakvim načinom izveštavanja doprinosi stigmatizaciji ljudi koji imaju zdravstvene poteškoće.

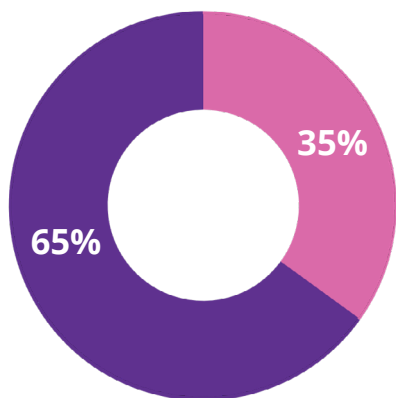
Primeri pravdanja nasilnika spoljnim okolnostima i ličnim osobinama u 2024.

- „nije uzimao terapiju”
- „ima istoriju mentalnih bolesti”
- „promenio se kad je ostao bez posla”
- „on je bio alkoholičar”
- „teško je prihvatio njenu odluku (da ga ostavi, prim.aut.)”

Grafikon 17

Iznošenje irelevantnih detalja

■ prisutno

■ nije prisutno

Procenat irelevantnih detalja koji su se našli u medijskim izveštajima je izuzetno visok, čak 35%. Pored detalja o činu nasilja, pod suvišnim detaljima takođe se smatraju i, primera radi, lični utisci irelevantnih sagovornika i sagovornika (npr. komšije), istorijat seksualnog života preživele/žrtve i slično. Ovde podsećamo na deo [Smernica](#) koji kaže:

„Potrebno je izbegavati narativno iznošenje konkretnih grafičkih prikaza scena nasilja sa detaljima, s jedne strane - jer unižavaju dostojanstvo preživele/žrtve i javnost stavljaju u poziciju voajera, a sa druge - jer daju ideje za nasilnička ponašanja drugim nasilnicima. Novinarke, novinari i urednici uvek treba da imaju na umu da ih čitaju i žene koje su u situaciji nasilja, te da ovakvim detaljima koji vređaju dostojanstvo preživelih/žrtava mogu da ih obeshrabre da potraže izlaz iz nasilnog odnosa“.

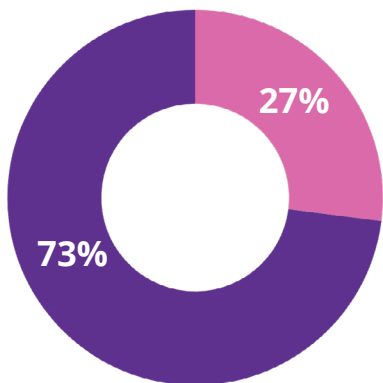
Primeri irelevantnih detalja u 2024.

- „bacao je ostatke hrane i salvete u dekolte, obema rukama stiskao vrat...”
- „šutno je, pala je, zario je nož i podigao je na krevet dok joj je nož bio u grudima”
- „pronađena je pocepana, u sopstvenim fekalijama”
- „nakon što je silovao, sebe i žrtvu obrisao vlažnim maramicama”

Grafikon 18

Senzacionalizam i stereotipi

■ prisutni

■ nisu prisutni

Senzacionalizam i stereotipi prisutni su u 27% medijskih sadržaja, što nije ohrabrujuće, jer je procenat identičan onom iz poslednje analize rađene za 2021. godinu. Ovde je neophodno podsećanje medijima da stereotipno vizuelno prikazivanje preživele/žrtve nasilja podrazumeva da je ona uplakana, potresena, sa vidljivim fizičkim posledicama nasilja.

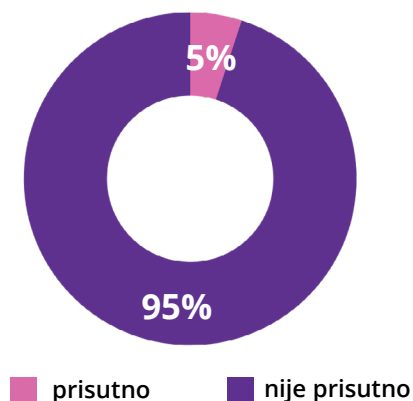
U samom jeziku stereotipi se vide kroz izraze poput „nesrećna žena“, „mučenica“, i sl., dok su stereotipni izrazi o nasilniku „monstrum“, „manijak“, „psihopata“, i sl. I sam čin nasilja podložan je senzacionalističkoj interpretaciji kroz izraze „horor“, „užas“, „stravično“, a dodatno se pojačava upotrebom isključivo velikih slova, znakova uzvika i isticanjem ovih reči upadljivom bojom, što su tehnike za privlačenje pažnje čitalaca, čak i ako ih ova tema i način izveštavanja ne zanimaju.

Primeri senzacionalizma i stereotipa u 2024.

- „manijak je primećen u autobusu“
- „psihopata silovao u liftu, pa u dragstoru“
- „a onda je monstrume stigla kazna“

Grafikon 19

Neverovanje preživcima, umanjivanje i ismevanje nasilja

U svega 5% sadržaja prisutno je **neverovanje preživcima ili umanjivanje i ismevanje nasilja**. Ovaj obrazac je u stalnom padu od kada Grupa sprovodi analizu i u 2024. godini beleži se najniži nivo do sada (2019. godine bio je prisutan u 15% sadržaja, a 2021. u 7%). Tipičan primer umanjivanja i ismevanja nasilja je slučaj o kojem je izveštavao veliki broj medija u oktobru 2024.: reč je o slučaju partnerskog nasilja prilikom koga je muškarac povredio ženu hladnim oružjem.

Međutim, brojni mediji su i u naslovu i u tekstu naglasili da je do nasilja došlo nakon što se preživela naljutila jer se nasilniku nije dopao crtež koji je napravila. Na ovaj način, ozbiljan čin nasilja predstavljen je kroz prizvuk humora, što ne samo da trivijalizuje nasilje, već ujedno ilustruje i mehanizam prebacivanja odgovornosti sa počinioca na žrtvu.

Neverovanje preživcima posebno dolazi do izražaja (i gotovo uvek se javlja) u slučaju kada su preživela i/ili počinioc javne ličnosti (u domaćoj sferi). Tada se često medijsko izveštavanje pretvara u javno suđenje i daje se prostor nasilniku da iznese „svoju stranu“, dok se preživela izlaže kampanji uništavanja reputacije. U drugoj polovini 2024. tipičan primer ove prakse je slučaj bivše supruge vaterpoliste Nikole Rađena, koja ga je prijavila za nasilje, ali u medijima dominiraju narativi o njenoj prošlosti i navodnoj nemoralnosti, dok se o njemu piše kao o čoveku koji je “spas potražio u veri i okrenuo se bogu”. Na sličan način u 2024. tretirane su pevačice koje su progovarale o nasilju pretrpljenom u prošlosti, poput Vesne Rivas.

Naslovi i oprema medijskih objava

„Završićeš kao ona u Bosni“

Grafikon 20

Naslov koji krši prethodno pomenute odredbe (otkrivanje identiteta, prebacivanje odgovornosti, pravdanje nasilnika, iznošenje irelevantnih detalja, neverovanje preživeloj)

■ 44% (ne) ■ 56% (da)

Dok je većina indikatora u padu, onaj koji se odnosi na naslove jedini beleži veliki rast. U više od polovine, tačnije u 56% medijskih objava naslovom ili najavom prekršen je neki od indikatora etičkog izveštavanja o nasilju prema ženama. Prethodne analize pokazale su da je 2019. to bio slučaj u 45% sadržaja, 2020. u 48%, a 2021. u 32% (pogledati *Tabelu 1*). Istraživačice se često tokom rada na analizi susreću sa medijskim sadržajima koji su, prema ispunjenosti indikatora - dobri, pa čak i besprekorni, ali naslov, najava ili vizuelna oprema krše neki od indikatora. Ovo jasno ukazuje na potrebu dalje edukacije uredništava, ali i na tržišni pristup medijskim sadržajima o nasilju prema ženama, preko kog se privlače klikovi, čitanost i gledanost na neetički način.

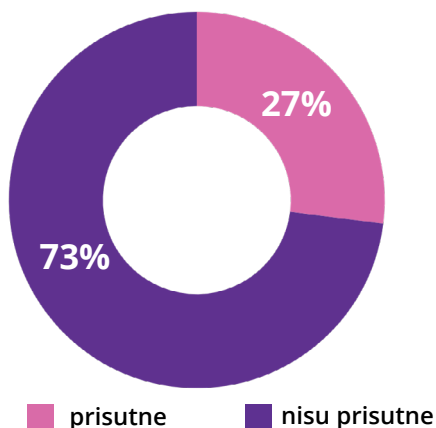
Primeri problematičnih naslova iz 2024.

- „Žrtvi hteo da vadi oči, gurnuo joj ruku u usta i silovao“
- „Sablasno nasilje trese Beograd“
- „Krvavi jul: Mesec u kom se najviše siluje i ubija u Srbiji“
- „Stravični detalji silovanja u liftu u Nišu“
- „Otac iz pakla danas izlazi pred sudiju“

Grafikon 21

Neadekvatne fotografije ili video prikazi

Neadekvatne fotografije i video prikazi javljaju se u 27% medijskih sadržaja. I ovde imamo skok u odnosu na prethodnu analizu, premda ne i najviši procenat u odnosu na sve prethodne godine kad je analiza rađena (2019. - 28%, 2020. - 36%, 2021. - 22%; pogledati Tabelu 1). Kriterijum za adekvatne fotografije i vizuelne prikaze je taj da oni budu netraumatizujući i osnažujući za preživele, a ustanovljeni su na osnovu istraživanja „[Kako vas žene čitaju?](#)”

- medijsko izveštavanje štampanih medija o muškom nasilju prema ženama u porodici i partnerskim odnosima iz perspektive žena koje su preživele nasilje“ (Beograd, 2017). Preporuka medijima je da izbegavaju grafičke i doslovne prikaze nasilja, mesta zločina, povreda... kao i da ne pribegavaju „stilizaciji“ nasilja u kom koriste glumice i glumce koji simuliraju scenu nasilja. Takođe, nepoželjne su stilizacije u kojima je žena u pasivnom i bespomoćnom položaju, sa našminkanim modricama, i sl. Broj ovakvih fotografija je manji, ali su i dalje prisutne i upravo su one u analizi označene kao neadekvatne. Najčešće korišćenje fotografije su one na kojima se vidi policijski auto ili rotaciona svetla policije, što je neutralna i neproblematična.

Kao odgovor na nalaze istraživanja „Kako vas žene čitaju“, ali i na rezultate prethodnih analiza medijskih sadržaja, grupa „Novinarke protiv nasilja prema ženama“ stavila je medijima na raspolaganje **NO! bazu** fotografija i ilustracija koja je potpuno besplatna za korišćenje.

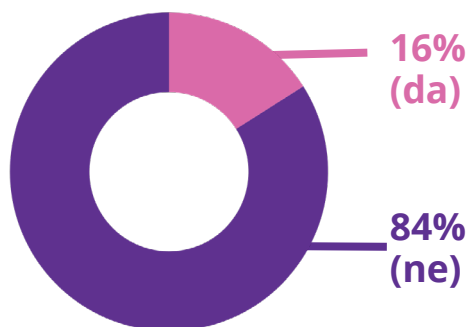
Istraživačice su uočile da se materijali iz baze sve više koriste, ali ima medija i ilustracija koji i dalje koriste prikaze nasilja. Tu dominiraju televizije: analiza pokazuje da sve televizije u Srbiji i dalje koriste problematične vizuale.

Edukativna uloga medija

„Najveći broj žena strada tamo gde bi trebalo da budu najbezbednije – u svom domu.“

Grafikon 22

Nasilje je predstavljeno kao društveni problem

Nasilje prema ženama kao društveni problem jasno je naznačeno u 16% medijskih sadržaja, što je blagi napredak u odnosu na 2021. (14%), ali i pad u odnosu na 2020. kad je izbosio 20%. Preporuka Grupe je da o nasilju prema ženama treba razmišljati i izveštavati u kontekstu istorijski neravnopravnog odnosa moći između muškaraca i žena. Važno je i znati i javnost informisati o tome da postoje različite forme nasilja prema ženama i da svaka forma ima svoje specifičnosti: porodično/partnersko nasilje, seksualno nasilje, trgovina ženama, prisilni ili rani brakovi itd.

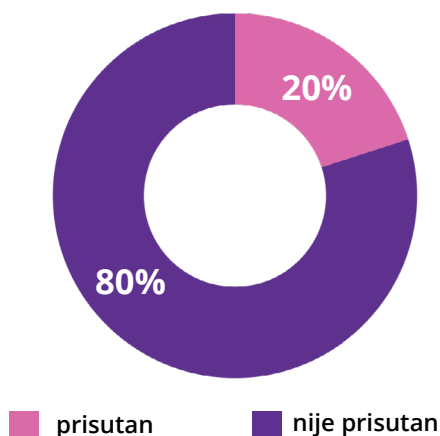
Svaka od njih predstavlja grubo kršenje ljudskih prava, a može se medijski tretirati i u kontekstu opšte bezbednosti. Kada nasilje nije jasno označeno kao društveni problem, ono ostaje u domenu „privatne sfere“, što reprodukuje stereotip da je reč o porodičnom konfliktu, a ne o kršenju ljudskih prava i pitanju javne bezbednosti. Najbitnije je da u medijskim sadržajima nasilje prema ženama uvek bude jasno označeno kao ozbiljan društveni, a ne privatni problem.

Primeri tekstova iz 2024. koji prikazuju društveni problem

- „Novi dan: Sva lica nasilja nad ženama” (TV N1, 23.02.2024.)
- “Zlostavljačka praksa” (Nova.rs, 27.02.2024.)
- „Osvetnička pornografija je zločin koji u Srbiji prolazi bez kazne: Ženama i devojčicama su životi uništeni, a vlasti ne reaguju” (Kurir, 20.10.2024.)
- „Prisilna kontrola: Gde se krije suština partnerskog nasilja” (Vreme, 27.11.2024.)

Grafikon 23

Edukativni sadržaj u objavama

Edukativni sadržaj prisutan je u 20% objava u medijima u 2024. godini i to je još jedan loš trend, pošto je 2020. i 2021. bio nešto viši - 23% u obe godine. Šta je u analizi tačno posmatrano kao edukativni sadržaj, zahteva dodatno objašnjenje. Naime, u „Smernicama za medijsko izveštavanje o nasilju prema ženama” Grupa je postavila jasne kriterijume:

- Izveštavanje o konkretnim situacijama nasilja potrebno je **postaviti u širi kontekst**, korišćenjem statističkih podataka, isticanjem rasprostranjenosti nasilja prema ženama i eventualno opisom fenomena.

- Izveštavanje o konkretnim situacijama nasilja potrebno je **potkrepiti izjavom ekspertkinja/eksperata** (državnih ili iz civilnog sektora), koji mogu svaki pojedinačni slučaj staviti u kontekst.
- U svakoj prilici, potrebno je ukazivati na ključne rizike koji **povećavaju mogućnost da dođe do smrtnog ishoda (femicida)** – ljubomora, trenutak kada žena donese odluku da napusti nasilnika ili ga prijavi, te činjenica da nasilnik poseduje ili ima pristup oružju.
- U svakoj prilici, u izveštaju je potrebno **pomenuti kontakte organizacija i institucija** kojima preživele mogu da se obrate.

Iako ovde imamo četiri kriterijuma, kao edukativne, istraživačice su označavale sadržaje koji zadovoljavaju makar jedan. Najčešće je reč o kontaktima organizacija i SOS telefonima za pomoć ženama u situaciji nasilja. Vođene ovakvim kriterijumom, istraživačice su se našle pred izazovom, jer određeni broj medijskih sadržaja sadrži informacije o kontaktima, ali krši brojne druge (ponekad i sve) indikatore.

Zaključak

U izveštavanju o nasilju prema ženama tokom 2024. godine uočavaju se vidljivi pomaci ka odgovornijem, edukativnom i kontekstualizovanom pristupu temi. Ipak, **mediji i dalje treba da učine dodatne napore kako bi postali istinski saveznici u rasvetljavanju ovog društvenog problema – ne samo prenosioci informacija, već i pokretači promena.**

Kroz etičko, saosećajno i osnažujuće izveštavanje, oni mogu doprineti tome da društvo, institucije i same preživjele prepoznaju obrasce i rizike od eskalacije nasilja, kako bi se ono sprečilo, a žene ohrabrine da potraže podršku i zaštitu.

ANALIZA IZVEŠTAVANJA O PROBLEMU NASILJA PREMA ŽENAMA ZA 2024. GODINU

ANALIZA IZVEŠTAVANJA O PROBLEMU NASILJA PREMA ŽENAMA ZA 2024. GODINU

NOVINARKE PROTIV NASILJA PREMA ŽENAMA

Kontakt:

- @novinarke
- @novinarkeprotivnasilja
- @novinarkeprotivnasilja
- www.novinarkeprotivnasilja.org
- info@novinarkeprotivnasilja.org